

Детска градина „Щастливо детство“ с .Мечка общ. Плевен

Утвърдил:
М. Илиева

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКА
ГРАДИНА
/2026– 2027 г./

Настоящата програма е приета на заседание на педагогическия съвет

Протокол № 7/ 10.09.2026г.

I. Въведение

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие. Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведеното заседание.

Водещи стратегически документи при изготвяне програма на ДГ „Щастливо детство“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

- Стратегия за възпитателната работа в образователните институции 2019 – 2030 г
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013 -2020;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015 –2020;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността 2014 –2020;
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014 –2020;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество 2010 –2020;
- Закон за предучилищно и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;

II. Причини за отпадане от детска градина

Причините за преждевременното напускане на детската градина могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

A. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от детска градина.

Б. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания.

В. Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него

желание/нежелание да се посещава училище, наличие на конфликтни отношения със децата и учители, неувереност в себе си и, по-ниска ценност на образованието в семейството др.

Г. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система.

Д. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа в общообразователните институции, в това число и детските градини. Рисковете за преждевременното напускане са свързани с недостатъчна подготовка на образователната институция за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

III. Задачи и дейности за реализиране на целите:

1. Планиране и реализиране на информационни кампании /презентации/ за намаляване на риска от отпадане и преждевременно напускане на детската градина и за повишаване на информираността относно значението на образованието.
2. Повишаване интереса на децата към работата в екип чрез участие в празници, игри на приятелството и събития за отбелязване на дати от традиционния български календар, други празници свързани с етносите, от екологичния календар (Световен ден на водата, Ден на Земята, Ден на околната среда и др.).
3. Реализиране на политики за интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности (СОП).
4. Обмен на добри практики с други детски градини.
5. Използване на съвременни информационни технологии в образователния процес.
6. Системно актуализиране на регистъра на застрашените от отпадане деца.
7. Прилагане на нови подходи в работата с родителите; родителите - партньори на детската градина, работа с родители на застрашени от отпадане деца.
8. Инициране на съвместна информационна кампания с родители за намаляване риска от преждевременно напускане.
9. Организиране на благотворителни кампании за подпомагане на застрашени и социално слаби деца.
10. Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с деца по превенция на отпадането.

IV. Мерки за превенция на ранното напускане на образователната система

Настоящата програма набелязва дейности и мерки в три основни направления, като приоритет за детската градина имат тези, свързани с превенцията на ранното напускане.

- Превенция на преждевременното напускане на детска градина;
- Интервенция срещу преждевременното напускане на детска градина;
- Компенсиране на преждевременното напускане на детска градина.

Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за **преждеременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията**, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени към образованието и грижите от ранна детска възраст.

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на най-ниско равнище.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждеременно напусналите отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

В ДГ „Щастливо детство“ не се наблюдават отпаднали от обучението деца от подготвителните групи.

Позитивната образователна среда във всяка детска градина е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на детската градина, като във формирането и се включват следните дейности:

1. Разработване и изпълнение на собствена Програма за превенция.
2. Подобряване на капацитета на педагогическите екипи за идентифициране на причините за ранното отпадане на децата.
3. Разработване и прилагане на механизми за контрол, оценка и самооценка на дейността на директора и педагогическите специалисти, по отношение намаляването на отсъствията.
4. Развиване на дейности в детската градина за подкрепа за личностното развитие.
5. Справяне с възникващите трудности още от най-ранна възраст.
6. Активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти.
7. Развиване на между институционални инициативи и системен обмен на добри практики за превенция на преждевременното напускане на детската градина.

Мерки във връзка с Механизма по обхват и включване на децата в предучилищното образование:

Планиране на дейности от Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

❖ Анализ на състоянието по обхвата на децата и неизвинените отсъствия при 4, 5 и 6-годишните деца и набелязване на конкретни мерки.

❖ Идентифициране на деца от рискови семейства.

❖ Подаване на информация чрез Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ) при стриктно спазване на сроковете.

❖ При необходимост изготвяне на писмени предложения до Дирекция „Социално подпомагане” за предоставяне на помощи в натура за идентифицирани потребности на децата.

❖ Установяване контакти с Дирекция „Социално подпомагане” и отдел „Закрила на детето” при казуси, касаещи деца в риск от отпадане; мерки срещу родители, неосигуряващи редовно посещение на детето — за всеки конкретен случай.

❖ Предприемане на конкретни мерки за обща и допълнителна подкрепа.

❖ Прилагане на разнообразни форми в работата с родителите -инициатива „Дни на отворените врати”- за присъствие, наблюдение и участие в организирани за деня дейности; тренинги, практикуми, работилници, родителски клубове; срещи с популярни и успешни родители от малцинствата за споделяне на опит; тематични родителски срещи, подпомагащи справянето с проблемите на децата - „Малки разговори на големи теми”; изнесени родителски срещи на адрес! - с родители на застрашени от отпадане деца.

❖ Подобряване на физическата среда; поддържане на благоприятна образователна среда и психоклимат в детската градина.

Мерки за идентифициране на децата в риск от отпадане:

❖ Обучение на педагогически екипи да идентифицират децата в риск от отпадане от детската градина и да конкретизират социалните, образователните, поведенческите други проблеми, които създават този риск.

❖ Ранно идентифициране на децата в риск чрез периодично проучване и оценка на потребностите и интересите им.

❖ Контрол на отсъствията и движението на децата, като основна дейност за намаляване на риска от преждевременно напускане.

❖ Създаване на регистър на застрашени деца от отпадане поради отсъствия.

❖ Изготвяне на личен профил на децата, които са застрашени от отпадане.

Мерки за подкрепа на децата в риск от отпадане:

❖ Наблюдение и анализ на поведението на децата в образователната среда и детската общност, като ключова роля имат учителите по групи.

❖ Своевременно /в рамките на деня/ подаване на информация до Екипа, създаден по Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.

❖ Диагностична, консултативна и корекционна дейност на ниво детска градина и/или при специалист с нуждаещи се деца и семейства.

❖ Допълнително обучение по български език на деца, за които той не е майчин.

❖ Идентифициране и подкрепа на деца с хронични заболявания за ограничаване на пречките пред тяхното учене и осигуряване на условия за личностно развитие/.

❖ Информационна и разяснителна дейност за децата, педагогическите специалисти и родителите за съвременните възможности за подпомагане от специалисти на децата в риск от отпадане, децата със СОП и децата с проблеми в поведението.

❖ Осигуряване на ресурсното подпомагане при спазване на указаните процедури в Наредбата за приобщаващото образование.

❖ Развитие на талантите и потребностите на децата, тяхната публична изява, инициатива, творчество и осмисляне на свободното им време.

❖ Повишаване интереса и приобщаване на децата и родителите към живота в детската градина чрез участие в кампании и събития, отбелязване на важни дати и др.

❖ Разнообразяване престоя на децата и обогатяване на емоционалните им преживявания чрез организиране на празници и развлечения, гостувания на куклени театри, срещи с известни личности.

❖ Осъществяване на информационно — образователни инициативи за деца, насочени към гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование; участие в спортни празници и екологични дейности.

❖ Включване на децата в организирани регионални мероприятия.

❖ Осъществяване на дейности в мултикултурна образователна среда, сметана с традициите на отделните етнически групи.

❖ Повишаване на качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст.

❖ Квалификация на педагогическите специалисти - предпоставка за решаване на проблема: на регионално ниво; вътрешно — квалификационни форми - обсъждане, тренинги, дискусии, семинари, практикуми; обмен на добри практики в детската градина – срещи, разговори, консултации; анализиране на резултатите от проследяване постиженията на децата; квалификация на учителите, за работа с деца със СОП.

❖ Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете.

❖ Периодична оценка и актуализиране на мерките.

V. Принципи на превенция за ранно напускане на образованието

Водещи принципи при разработване и изпълнение на Училищната програма за превенция на ранното напускане са:

- Законосъобразност – съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове.
- Осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни;
- Партньорство – активно и координирано участие на институциите за образование и обучение, институциите на властта, гражданското общество и бизнеса в реализацията на политика за намаляване на отпадането от детската градина;
- Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото;
- Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на програмата, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на приетите цели и целеви показатели.
- Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.
- Своевременност – осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на децата от подготвителните групи.
- Отчетност, мониторинг и контрол – постигане на по-висока степен на ефективност.
- Иновативност – създаване на нови и интензивни мерки и подходи за пълна интеграция на децата от подготвителните групи.

VI. Цели на програмата:

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за децата в детската градина.

Подцели:

- 3.1. Осигуряване на позитивна образователна среда - добър психоклимат, атмосфера на добронамерени взаимоотношения.
- 3.2. Осигуряване на достъп до образование и повишаване качеството на образованието за деца от уязвими етнически общности.
- 3.3. Достъп до качествено образование за деца със СОП.
- 3.4. Намаляване на риска от преждевременно напускане на детска градина преди възникването на проблемите.
- 3.5. Предоставяне на набор от механизми за предпазване на отделните застрашени от отпадане деца.
- 3.6. Подпомагане на преждевременно напусналите деца отново да се включат в образованието, чрез предлагане на пътища за завършване на подготвителна група в ДГ „Щастливо детство“.

VII. Необходими действия за постигане на целите:

- 4.1. Повишаване на ангажимента на родителите, засилване на тяхното сътрудничество с учителите.

- 4.2. Контрол на отсъствията на децата и причините за допускането им, както и поведението, с цел недопускане на тормоз и насилие.
- 4.3. Повишаване квалификацията на учителите за работа с деца в риск.
- 4.4. Засилване на връзката между учителя и детето и връзката учител - родител, основаваща се на взаимно доверие и уважение.
- 4.5. Търсене на форми за повишаване на информираността на родителите на напусналите деца отново да се включат в образованието.
- 4.6. Разглеждане на Педагогически съвет на случаите на деца в риск от отпадане от системата на ПУО.

VIII. Дейности и мерки за намаляване отсъствията на децата

- 7.1. Осигуряване на позитивна образователна среда** – психологичен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление. Повишаване интереса на децата към живота в детската градина, чрез редовно осъществяване на работата в екип, включване в обществено полезен труд, участие в тържества и развлечения. Обсъждане на нравствена проблематика свързана със екологичното, здравното и гражданско образование. Повишаване на достъпа до съвременни информационни технологии. Реализиране на дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността. Осигуряване на конкретни дейности за постигане целите на приобщаващото образование – насочване към занимания, съобразени с неговите потребности;
- 7.2. Анализирание на резултатите от обучението по отделните образователни направления**, спрямо очакваните резултати; резултатите, получени от оценяването на входните и изходните равнища и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта;
- 7.3. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността:** включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководството на детската градина Организиране на групови форми на взаимодействие като: включване в естетизиране на помещенията и двора на детската градина, участие работилница за родители, изработване на изделия за благотворителни базари, отбелязване на традиционни празници, обичаи, обреди, подготовка и провеждане на общоградински мероприятия; актуализиране състава на Обществения съвет, провеждане „Седмица на отворените врати”;
- 7.4. Контролиране посещаемостта на децата** чрез: ежемесечно отчитане среднодневната посещаемост на децата, своевременно осъществяване на връзка с родителите, за установяване причините за отсъствие на децата, анализирание посещаемостта на децата в края на всяко учебно полугодие, информиране дирекция „Социално подпомагане” за децата, допуснали повече от три неизвинени отсъствия в рамките на един месец;
- 7.5. Реализиране на политики** за социализиране на децата, за които българският език не е майчин и за деца в неравностойно положение, за интегрирано обучение на деца със СОП, (включително на осигуряване на достъпна архитектурна среда), за преодоляване на обособяване по етническа принадлежност на децата в детските градини. Актуализиране стратегията на детското заведение в зависимост от конкретните условия и особености в региона.

IX. Очаквани резултати

1. Обучение по български език, осигуряващо успешно обучение в училище.
2. Интерактивна образователна среда гарантираща равен старт и ефективно качествено образование.
3. Ефективно взаимодействие със семейството – ангажираност на родителите.
4. Мотивация за привличане и интегриране на децата, застрашени от ранно напускане на образованието.
5. Повишаване квалификацията на учителите, необходима за подобряване качеството на учебния процес за постигане на по – високи резултати в образованието на децата.